

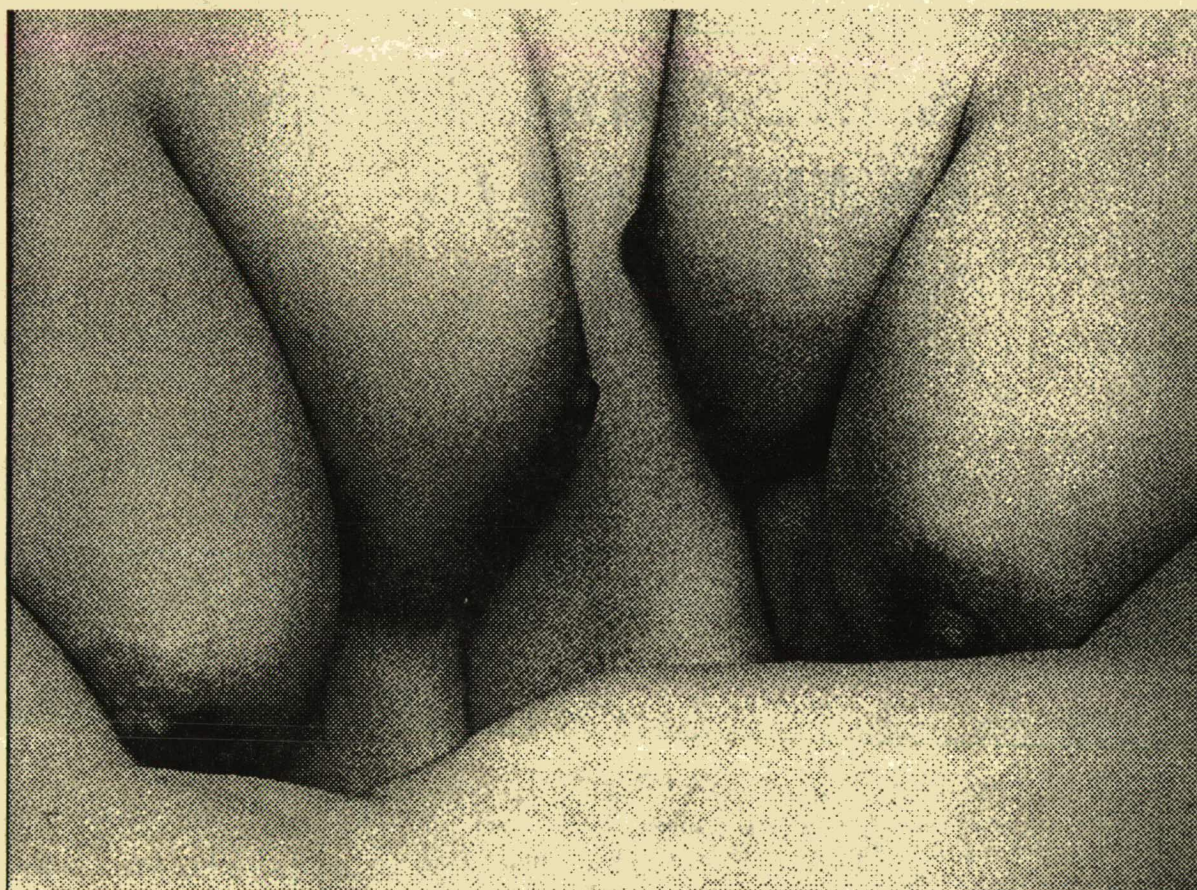
ÉLETRAJZI ADATOK

- 1740 JÚNIUS 2.: Jean-Baptiste-Joseph-François de Sade márkí és Marie-Eléonore de Maillé de Carman második gyermekeként megszületik Donatien-Alphonse-François de Sade Párizsban. Apja avignoni olasz családból származik, magas katonai és diplomáciai tisztséget tölt be. Anyja a Bourbon ház egyik mellékágának leszármazottja, házasságkötésétől de Condé hercegnő udvarhölgye. JÚNIUS 3.: Sade-ot megkeresztelik.
- 1740-44 Kora gyermekkorát Párizsban, a Condé kastélyban tölti.
- 1744 Átköltözik a nagymamához Languedoc-ba.
- 1745-50 Nagybátyja, Jacques de Sade abbé neveli.
- 1750 Belép a jezsuiták által fenntartott Louis-le-Grand Collège-be, személyes nevelője Jacques-François Amblet abbé.
- 1754 MÁJUS: Belép a versailles-i királyi gárda lovasiskolájába.
- 1755 DECEMBER: A királyi tüzérségi ezred alhadnagya névezik ki.
- 1757 JANUÁR: Kürtös de Provence gróf ezredében. Részt vesz a hétéves háborúban Németországban.
- 1759 Párizsban tölti a szünidőt. Kicsapongó életet él. APRILIS: Századosi rangot kap a burgundiai lovasságnál.
- 1760 Anyja visszavonul egy párizsi karmelita kolostorba. Apja bitokai helytartójának teszi meg.
- 1763 FEBRUÁR: Békekötés. MÁRCIUS: De Sade visszatér Párizsba, ahol kicsapongó életmódot folytat, eladósodik, kerül az udvari társaságot. Szerelmi viszonyt kezd Laure-Victoire-Adeline de Lauris-szal. Avignonban tartózkodik, eljegyzi Laure-t, aki hamarosan szakít vele. A de Sade család rossz anyagi helyzete a márkít érdekházasságba kényszeríti. MÁJUS 17.: Házasságot köt Renée-Pélagie de Montreuil-jel, egy előkelő párizsi jogász család sarjával. Házassága után sem hagy fel a kicsapongó életmóddal. Hosszú évekre Marais felügyelő megfigyelése alá helyezik. OKTÓBER 29.: Törvénybe ütköző kicsapongás miatt tizennégy napra a Vincennes börtönébe kerül. Anyósa közbenjárására szabadon engedik azzal a feltétellel, hogy a Montreuil család normandiai birtokát, az échauffouri kastélyt nem hagyhatja el külön engedély nélkül.
- 1764 APRILIS: Engedélyezik párizsi tartózkodását. Színházi előadásokat rendez egy párizsi magánszínházban. JÚNIUS: Dijonba utazik. JÚLIUS: Szerelmi viszonyt kezd Colette-tel, a színésznővel.
- 1765 Szenvedélyesen beleszeret Beauvoisinbe, egy kurtizánba, és költséges utazásokat tesznek kettesben. Eladósodik. JÚNIUS-JÚLIUS: La Coste-ban, a családi kastélyban él szeretőjével. Ünnepeket, színielőadásokat tart. Vendégül látja de Sade abbét. AUGUSZTUS: Párizsban tartózkodik Beauvoissinnel. SZEPTEMBER: Échauffour. NOVEMBER: Párizs, majd Versailles.
- 1766 JANUÁR: Átmenetileg szakít Beauvoissinnel. MÁJUS: Lyon, Avignon. JÚLIUS: Párizs.
- 1767 JANUÁR 24.: Apja halála a Versailles melletti Montreuil-ben. APRILIS: Kinevezik a lovassági ezred zászlóaljparancsnokává. Behívóparancsot kap. Titokban találkozik Beauvoissinnel Lyonban. JÚNIUS: La Coste. AUGUSZTUS 27.: Megszületik fia, Louis-Marie.
- 1768 APRILIS 3.: A Rose Keller-botrány Arcueil-ben. APRILIS-JÚNIUS: Per a tournelle-i Kamara előtt. APRILIS: Saumur kastélyába szállítják. MÁJUS-NOVEMBER: Letartóztatásban van Pierre-Encis várában. NOVEMBER 16.: kegyelmet kap a királytól azzal a feltétellel, hogy La Coste-ban marad.
- 1769 La Coste. Színielőadásokat, ünnepeket tart. Ismét eladósodik. MÁJUS: Párizs. JÚNIUS 27.: Megszületik második fia, Donatien-Claude-Armand. SZEPTEMBER-OKTÓBER: Körbeutazza Hollandiát. 1770 AUGUSZTUS: Hasztalan fáradozik, hogy visszakaphassa tisztét a burgundiai lovassági ezredben.
- 1771 APRILIS 17.: Megszületik lánya, Madeleine-Laure. AUGUSZTUS: Néhány napra az adósok börtönébe kerül. Ősz: Sógornője, Anne-Prospère de Launay hosszabb

- 1772 látogatást tesz La Coste-ban. Szenvedélyes szerelem bontakozik ki közöttük. JANUÁR 20.: Sade első színdarabjának bemutatója La Coste-ban. JÚNIUS: Szolgájával Marseille-be utazik. JÚNIUS 27.: Prostituáltakkal folytatott pervers kalandja miatt (Katharidin-botrány) szodómia és mérgezés vádjával perbe fogják. JÚLIUS: Anne-Prospère-rel Olaszországba szökik. SZEPTEMBER 3.: Az aix-i bíróság távollétében halálra ítéli. Az ítéletet *in effigie* foganatosítják. OKTÓBER: Chambérybe érkezik. DECEMBER 9.: Anyósa közbenjárására Szardinia királya letartóztatja. Savoyában, Miolans várában bebörtönzik.
- 1773 MÁRCIUS: Sade márkiné Chambérybe utazik, de nem nyer bebocsátást. ÁPRILIS 30.: Sade megszökik a börtönből, La Coste-ban bújkál. Perújrafelvételt kér, az ítélet alóli felmentésen fáradozik.
- 1774 Sűrűn változtatja tartózkodási helyét. Barátságot köt Gaufridy közjegyzővel, a sade-i birtokok új intézőjével. Adósságba keveredik. DECEMBER: „Botrány kiskortú lányokkal”.
- 1775 JÚLIUS: Anyósa újabb elfogató parancsot eszközöl ki. Sade Olaszországba (Firenze, Róma) menekül.
- 1776 JANUÁR-MÁJUS: Nápoly. JÚNIUS: Vissz tér Franciaországba. JÚLIUS: La Coste. OKTÓBER: Montpellier. NOVEMBER: La Coste. Pénzügyi nehézségekkel küzd.
- 1776-77 DECEMBER-JANUÁR: A Trillet-ügy.
- 1777 JANUÁR 14.: Édesanyja halála a karmelita kolostorban. FEBRUÁR 8.: Sade Párizsba érkezik. FEBRUÁR 13.: Marais felügyelő letartóztatja, és Vincennes börtönébe szállítják. „Biztonsági őrizetbe” helyezik a királyi *Lettre de cachet* alapján. DECEMBER 31.: Jacques de Sade abbé halála.
- 1778 Perújrafelvételre Aix-be utazik. JÚLIUS: Érvénytelenítik a halálos ítéletet, pénzbírságot szabnak ki rá, és törvényes megrovásban részesül, de továbbra is biztonsági őrizet alatt marad. JÚLIUS 16.: Valence-ba szökik az Aix-ből Párizsba tartó úton. La Coste-ban tartózkodik. AUGUSZTUS 26.: Újra letartóztatják, és Vincennes-be szállítják. Kezdetét veszi több, mint tizenegy évig tartó börtönbüntetése, a fogságban naplót vezet.
- 1780-tól Számos színművet ír (többnyire kiadatlanok maradnak).
- 1781 MÁJUS 13.: Anna-Prospère de Launay halála. JÚLIUS 13.: A márkiné először kap engedélyt, hogy meglátogassa Sade-ot Vincennes-ban. Sade-ot féltékenységi rohamok kínozzák.
- 1782 JANUÁR: *Étrennes Philosophiques*. NYÁR: *Dialogue entre un pretre et un moribond*.
- 1782-85 *Les 120 journées de Sodome*.
- 1783 FEBRUÁR: Szembetegségének kezdete.
- 1784 FEBRUÁR 29.: Sade-ot Vincennes-ből átszállítják a Batille-ba. A márkiné gyakran meglátogatja.
- 1785-88 *Aline et Valcour ou le romane philosophique*.
- 1787 *Les infortunes de la vertu. La vérité*.
- 1787-88 Későbbi gyűjteményes elbeszélései: *Historiettes, contes et fabliaux* és *Les crimes de l'amour*.
- 1788 *Justine ou les malheurs de la vertu*. OKTÓBER 1: *Catalogue raisonné*.
- 1789 JÚLIUS 4.: Forradalmi viselkedése miatt Charentonba szállítják. JÚLIUS 14. A Bastille ostromakor számos kézírata megsemmisül.
- 1790 MÁRCIUS 18.: Két fia meglátogatja Charentonban. ÁPRILIS 2.: Minden *Lettres de cachet*-t érvénytelennek nyilvánítanak, és végre szabadon engedik Sade-ot. Párizsban tartózkodik. JÚNIUS 9.: A márkiné kívánságára elválnak. Újra a színház felé fordul. AUGUSZTUS: Évekig tartó viszonyt kezd Marie-Constance Renelle Quisnet színműszínnel. SZEPTEMBER 16.: A Comédie-Française elfogadja *Sophie et Desfrancs* című komédiáját (de soha nem mutatják be). NOVEMBER 1.: Sade berendez egy házat Párizsban.
- 1791 OKTÓBER 22.: *Oxitiern ou les malheurs du libertinage* című színdarabját bemutatják a Molière Színházban. Megjelenik a *Justine ou les malheurs de la vertu*, álnéven.
- 1792 MÁRCIUS 5.: A *Le suborneur* ősbemutatója az Olasz Színházban, a darab megbukik. SZEPTEMBER 3.: Sade a forradalmi *Section des Piques* titkára lesz. Jelentéseket ír és

- előadásokat tart, melyeket a szekció megjelentet. Fellép a nyilvános kórházak állapotának javításáért. SZEPTEMBER: La Coste-ot kifosztják, és lefoglalják a megmaradt javakat.
- 1793 Sade-ot bírónak nevezik ki, később szekciója bírósági elnökévé. DECEMBER 8.: Forradalom ellenes magatartásáért letartóztatják. A Madelonettes börtönébe szállítják.
- 1794 JANUÁR: Átszállítják a karmelitákhoz, majd a Saint-Lazare rendházba. MÁRCIUS 27.: Felveszik a picpus-i magánkórházba, így megmenekül a július 26-i halálos ítéletétől. OKTÓBER 15.: A szélsőségesek támadása után szabadon engedik. Visszakapja javait.
- 1795 Megjelenik a *La philosophie dans le boudoir* névtelenül, amely a *Français, encore un effort, si vous voulez être républicains* című pamflettet tartalmazza. AUGUSZTUS: Megjelenik az *Aline et Valcour ou le roman philosophique*.
- 1796 MÁRCIUS 14.: Marie-Constance Renelle-lel vidéki házat bérel Clichy-la-Garenne-ban. OKTÓBER 13.: Eladja Lacoste-ot és két új birtokot vásárol. Kínzó anyagi nehézségek gyötrik.
- 1797 MÁJUS: Marie-Constance-szal Provence-ba utazik. Megjelenik kettős regénye a *La nouvelle Justine ou les malheurs de la vertu, suivie de l'histoire de Juliette, sa sœur*, névtelenül.
- 1798 Lefoglalják birtokait. Újra jelenetkeznek szembántalmai. TÉL: Pénzügyi problémái miatt áttelepül Párizsból Versailles-ba.
- 1799 AUGUSZTUS 29.: Sade-ot megtámadják a *L'ami des lois* című folyóiratban. Sade nyilvánosan tagadja, hogy ő írta a *Justine*-t. DECEMBER: Versailles-ban bemutatják az *Oxitem*-t, Sade is játszik a darabban.
- 1800 JANUÁR: Anyagi problémái miatt a versailles-i kórházba kerül. Megjelenik elbeszélés kötete: *Les crimes de l'amour*. OKTÓBER: Villerterque támadó cikket intéz ellene. Sade válasza: *L'auteur des Crimes de l'amour à Villerterque folliculaire*.
- 1801 MÁRCIUS 6.: Kiadójánál, Nicolas Massénál letartóztatják. Lefoglalják kéziratait és eladatlan könyveit. A Sainte-Pélagie állami fegyházba szállítják bírósági ítélet nélkül. Onnan a Bicêtre fegyházba viszik. ÁPRILIS: A párizsi Charenton-Saint-Maurice bolondokházába vitetik, ellátása költségeit a család állja.
- 1803-13 Sade színielőadásokat tanít be az intézetben, melyeket a prominens párizsi közönség látogat.
- 1806-7 *Les journées de Florbelle ou la nature dévoilée* (elveszett regénye).
- 1807-12 *La marquise de Gange*.
- 1809 Meghal elsőszülött fia, Louis-Marie.
- 1810 JÚLIUS 7.: Elvált feleségének halála.
- 1812 *Adélaïde de Brunswick, princesse de Saix*.
- 1813 Megjelenik névtelenül a *Histoire secrète d' Isabelle de Bavière, reine de France, La marquise de Gange*.
- 1814 DECEMBER 1.: Sade gyengélkedik, és ágyba kényszerül. Fia, Donatien-Claude-Armand meglátogatja. DECEMBER 2.: Sade halála. A charentoni intézet temetőjében helyezik örök nyugalomra, katolikus szertartás szerint.

Eikoh Hosoe. Ölelés